

El Decret d'orientació educativa: un marc per acompanyar infants i joves al seu territori

Màrius Martínez,
professor titular d'Orientació Professional a la UAB

El Decret d'orientació educativa estructura l'orientació en el conjunt del sistema educatiu a partir d'un marc conceptual i metodològic. En concret, conceptualitza l'orientació com una acció pedagògica clau que acompanya l'alumnat des de l'educació infantil fins a l'educació de persones adultes, i vertebrada el conjunt d'accions que actualment desenvolupa el sistema educatiu.

Aquesta aproximació fixa una mirada processual, continuada, articulada i contínua de l'acció orientadora que es contraposa a la concepció puntual, finalista i prescriptiva en què tradicionalment s'ha concretat l'orientació.

Com a procés, l'orientació té en compte cinc fases:

Accés

Inclou iniciatives de les administracions per assegurar que tothom gaudeixi de les oportunitats d'acompanyament, independentment del lloc de residència, l'origen, la identitat o el nivell socioeconòmic.

Acollida

És el primer procés orientador del context formatiu quan la persona s'incorpora a qualsevol tipus d'ensenyament, en qualsevol nivell.

Familiarització amb l'activitat educativa

Aquesta fase permet assegurar que tothom pot interactuar i desenvolupar-se adequadament en un entorn determinat, amb un projecte i unes finalitats educatives específiques.

Intensificació dels aprenentatges

És el moment en què l'alumne assoleix els aprenentatges segons les seves característiques, des d'una perspectiva global i competencial.

Transicions

Són els processos que enllacen l'activitat al centre: des de l'acollida fins a la concreció d'un projecte formatiu, professional o personal o l'accés a una nova etapa formativa o laboral.

MODALITATS DEL PROCÉS ORIENTADOR

Es concreta en les modalitats següents:

- Accions puntuals (xerrades, jornades informatives, fires, visites a institucions, entrevistes individuals, etc.).
- Activitats integrades al currículum.
- Accions continuades durant la tutoria o com a projecte específic de centre.

VINCLE AMB ELS PRINCIPALS REPTES EDUCATIUS

El decret vincula l'orientació amb els grans desafiaments del sistema educatiu, com, per exemple, el benestar i la millora de la convivència, la perspectiva de gènere i la perspectiva interseccional, l'erradicació de les violències, la prevenció de l'absentisme i de l'abandonament escolar prematur o la perspectiva del canvi climàtic.

TRES GRANS VECTORS DE LA QUALITAT DE L'ORIENTACIÓ

El decret estableix tres grans vectors:

- Formació inicial i continuada: d'orientadors i orientadores, professorat, educadors o educadores socials i de la resta del personal d'atenció educativa.
- Avaluació dels processos i els resultats de l'acció orientadora: per tal que cada centre i cada territori puguin disposar d'evidències per a la presa de decisions.
- Ètica de l'acció orientadora: fent prevaldre l'interès superior de l'infant, jove o adult.

MECANISMES PER COORDINAR L'ORIENTACIÓ AL TERRITORI

Les oportunitats educatives es maximitzen quan els diferents agents i operadors es coordinen i s'articulen en una xarxa. Per aconseguir-ho, el Decret d'orientació educativa preveu l'establiment de diferents mecanismes per coordinar l'orientació:

- Col·laboració dels centres educatius amb el territori, especialment amb els agents locals, per minimitzar l'absentisme i l'abandonament.
- Coordinació dels equips d'acompanyament de l'alumnat dels Serveis Educatius amb les administracions locals (comissions territorials, xarxes d'abordatge i prevenció de l'abandonament, etc.).
- Col·laboració entre els centres, els serveis del Departament d'Educació i les administracions locals (ajuntaments, consells comarcals i diputacions).

Els professionals de l'atenció educativa (els que ja són als centres i els que s'hi incorporaran amb el desplegament progressiu del decret) poden actuar com a frontissa relacional amb els agents del territori.

El decret, doncs, valora el paper clau de l'administració local en l'articulació d'oportunitats formatives i d'acompanyament a la ciutadania. Ofereix un nou marc per clarificar, ordenar i estructurar moltes accions d'orientació i acompanyament que ja es duen a terme, i donar-hi sentit compartit.

Idees clau de l'article del mateix títol de l'Anuari 2025 de l'Observatori de l'Educació Local, Diputació de Barcelona, 2026

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Educació